

Dokumentarfilm og virkeligheden

Udarbejdet af Trine Ferdinand, KP

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Dokumentarfilm og virkeligheden

Beskrivelse

Dansk kulturmagasin. Vi ser flere og flere dokumentarfilm, og de kan røre os og ændre vores holdninger. Men en dokumentarfilm viser ikke nødvendigvis ren og skær virkelighed. Mange dokumentarister iscenesætter og instruerer, ligesom instruktører gør i spillefilm. Kom med i klipperummet, når de sidste beslutninger træffes op mod en stor dokumentarpremiere.

Pædagogisk note

Dokumentarfilm er mere populære end nogensinde, og de har stor indflydelse på mange unges opfattelse af virkeligheden. De er samtidig ofte genstand for analyse i danskundervisningen. Brug tv-udsendelsen og det tilhørende kapitelsæt som udgangspunkt for etiske diskussioner i dansk om forholdet mellem sandhed/løgn og objektivitet/subjektivitet i dokumentarfilm. Det er en central problematik, som eleverne bør kende til, så de kan forholde sig kritisk til dokumentarfilm. Dokumentarfilm er ikke en 100% objektiv gengivelse af virkeligheden. Dokumentaristen er ikke forpligtet på at formidle objektivt på samme måde som fx nyheds-journalisten. Dokumentarfilm er altid vinklede og nogle gange formidles deciderede usandheder. Under alle omstændigheder skal eleverne rustes til at kunne gennemskue dette. I tv-udsendelsen omtales bl.a. følgende dokumentarer, som der er linket til herover: Armadillo, Den kvindelige danske Imam, Leaving Neverland. Det er ikke nødvendigt at have set disse dokumentarer inden.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Dokumentarfilms formidling af løgn/sandhed og objektivitet/subjektivitet

01:	Det overordnede spørgsmål
Hvor går grænsen for, hvor meget dokumentarfilm må pille ved og stramme virkeligheden? Det er spørgsmålet, som tv-udsendelsen her forsøger at svare på.
Hvad tænker I umiddelbart om spørgsmål?	00:00:06
02:	Marie Skovgaards dokumentarfilm Den kvindelige danske imam
Det er instruktøren, der i sidste ende bestemmer, hvad der skal med og ikke med i en dokumentarfilm. Hvorfor er det vigtigt?	00:00:39
03:	Direktør for CPH:DOX
Tine Fisher bestemmer, hvilke film der bliver vist på dokumentarfestivalen.
Hun har bestemt at "Leaving Neverland" skal vises. Hvad kritiseres denne dokumentarfilm for?
Tine Fisher mener, at dokumentarfilm ikke er forpligtet på at skildre virkeligheden så objektivt som muligt. Hun mener dokumentarfilm er kunst og ikke journalistik. Hun mener til gengæld dokumentaristen har etiske forpligtelser overfor dem, der er med i dokumentaren. Hvad tænker I om den holdning? Hvad vil det betyde det for jeres opfattelse af dokumentarfilm fremover?	00:03:18
04:	Mange flere ser dokumentarfilm
Hvorfor er der mon så mange, som ser dokumentarfilm?
Opfatter I det som positivt eller negativt? Begrund.
Udfordrer det Tine Fishers holdning om at dokumentarfilm er kunst og ikke journalistik, som skal formidle virkeligheden så objektivt som muligt?	00:05:55
05:	Eftersynkronisering
Instruktøren har valgt at lade skuespillere eftersynkronisere nogle stemmer i dokumentaren, som vil være anonyme. Hun vil gøre opmærksom på det i efterteksterne, men ikke mens klippet vises. Hvorfor gør hun det sådan? Hvad tænker I om det valg? Er det ok eller uærligt?	00:07:07

06: Over grænsen? 00:10:46

Der omtales tre eksempler på dokumentarfilm, som har gået til eller over grænsen i forhold til at skildre virkeligheden troværdigt: Nanook of the North, Amadillo, Searching for Sugarmann. Hvad er problemet i de tre dokumentarfilm? Hvilke synes I går over grænsen, og hvorfor?

07: Rekonstruktion 00:13:40

Hvad er en observerende dokumentar? Er det ok, at instruktøren laver en rekonstruktion af en forklaring, som er blevet sagt flere år tilbage? Er der risiko for at forklaringen kan have ændret sig? Hvordan? Bør der gøres opmærksomt på det under klippet?

08: Dokumentarisk aktivisme 00:17:45

Dokumentarisk aktivisme er dokumentarfilm, som ønsker at fremme en bestemt sag eller holdning. Kender I nogle eksempler på dette? Hvad skal man som seer være særligt opmærksom på?

09: Den objektive sandhed findes ikke 00:20:10

Medieforskeren mener ikke den objektive gengivelse af virkeligheden i dokumentarfilm findes. Hvorfor er det vigtigt for os som seere at være bevidste om? Hvad skal vi bruge den bevidsthed til? Hvordan kan vi undgå at blive manipulerede af en dokumentarfilm? Hvad kan man selv gøre, og hvad kan samfundet gøre?